

NIEZBĘDNIK PRAWNY

ZMIANY W PRAWIE PRACY

W ROKU 2026

Dane aktualne na dzień 31 sierpnia 2026 r.

Ministerstwo
Sprawiedliwości

Zadanie publiczne jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej
i realizowane jest w oparciu o środki otrzymane z budżetu państwa

Spis treści

Wstęp.....	2
1. Najważniejsza zmiana 2026: nowe zasady stażu pracy.....	3
2. Od kiedy nowe zasady stażu dotyczą Ciebie?.....	4
3. Staż pracy może oznaczać więcej urlopu.....	4
4. Jawność wynagrodzeń w rekrutacji.....	5
5. Rekrutacja powinna być równa.....	6
6. Wynagrodzenie – ile powinieneś otrzymać?.....	6
7. Mobbing.....	7
8. Państwowa Inspekcja Pracy – nowe, znacznie silniejsze narzędzia.....	8
Podsumowanie.....	10
Stowarzyszenie Na rzecz Poradnictwa Obywatelskiego DOGMA - informacje	11

Wstęp

Prawo pracy zmienia się, ponieważ zmienia się również rynek pracy, sposób wykonywania obowiązków i oczekiwania pracowników. 2026 rok przynosi ważne zmiany, które mogą mieć bezpośredni wpływ na Twoją sytuację zawodową. Niektóre z nich dotyczą sposobu obliczania stażu pracy. Inne zwiększają przejrzystość wynagrodzeń już na etapie rekrutacji. Wprowadzane są również rozwiązania wzmacniające ochronę osób wykonujących pracę i ułatwiające egzekwowanie przepisów prawa pracy.

Wiedza o prawie pracy pomaga świadomie korzystać ze swoich praw i reagować, gdy są one naruszane. Nie musisz znać całego Kodeksu pracy. Nie musisz być prawnikiem ani specjalistą od kadr. Warto jednak wiedzieć, jakie masz podstawowe prawa, gdzie szukać informacji i jak reagować, kiedy coś budzi Twoje wątpliwości.

1. Najważniejsza zmiana 2026: nowe zasady stażu pracy

Od 2026 roku przy ustalaniu stażu pracy mogą być uwzględniane nie tylko okresy zatrudnienia na umowie o pracę, ale także określone okresy wcześniejszej aktywności zawodowej, m.in.:

- prowadzenia działalności gospodarczej,
- wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia,
- wykonywania umowy o świadczenie usług,
- wykonywania umowy agencyjnej,
- określonych okresów pracy zarobkowej za granicą,
- innych okresów wskazanych w przepisach.

Nowe zasady mają znaczenie m.in. dla uprawnień zależnych od stażu pracy.

Ważne!

Nowe przepisy dotyczą **stażu pracy**, a nie stażu emerytalnego. Nie oznacza to automatycznej zmiany zasad ustalania prawa do emerytury ani wysokości emerytury.

2. Od kiedy nowe zasady stażu dotyczą Ciebie?

Terminy zależą od rodzaju pracodawcy.

- **Od 1 stycznia 2026 r.**

Nowe zasady stosuje się w sektorze finansów publicznych.

- **Od 1 maja 2026 r.**

Nowe zasady stosuje się również u pozostałych pracodawców, czyli m.in. w sektorze prywatnym.

Co to oznacza dla pracownika?

Jeżeli wcześniej pracowałeś np. na umowie zlecenia albo prowadziłeś działalność gospodarczą, warto sprawdzić, czy okresy te powinny zostać uwzględnione w Twoim stażu. W wielu przypadkach pracownik powinien przedstawić pracodawcy dokumenty potwierdzające odpowiednie okresy.

3. Staż pracy może oznaczać więcej urlopu

Staż pracy może wpływać na różne uprawnienia pracownicze.

W szczególności może mieć znaczenie dla:

- wymiaru urlopu wypoczynkowego,
- dodatków stażowych,
- nagród jubileuszowych,
- innych świadczeń uzależnionych od stażu.

Przykład:

Pracownik przez kilka lat pracował na umowie zlecenia, a następnie rozpoczął pracę na etacie. Po spełnieniu warunków określonych w przepisach odpowiednie wcześniejsze okresy mogą zostać uwzględnione przy ustalaniu jego stażu pracy.

Warto więc sprawdzić swoją historię zawodową.

4. Jawność wynagrodzeń w rekrutacji

Od 24 grudnia 2025 r. obowiązują przepisy zwiększające przejrzystość wynagrodzeń podczas rekrutacji. Pracodawca powinien przekazać kandydatowi informację o proponowanym wynagrodzeniu.

Może to być:

1. konkretna kwota,
2. przedział wynagrodzenia,
3. albo odpowiednia informacja wynikająca z obowiązujących u pracodawcy zasad wynagradzania.

Informacja powinna zostać przekazana odpowiednio wcześniej, aby kandydat mógł świadomie podjąć decyzję i – jeśli jest to możliwe – negocjować warunki.

Co to oznacza dla Ciebie?

Jeżeli szukasz pracy, nie musisz rozpoczynać rozmowy całkowicie „w ciemno”. Masz prawo znać przewidywany poziom wynagrodzenia zgodnie z zasadami określonymi w Kodeksie pracy.

5. Rekrutacja powinna być równa

Nowe przepisy wzmacniają również zasadę równego traktowania kandydatów. Ogłoszenia i proces rekrutacji powinny być formułowane w sposób niedyskryminujący. Pracodawca powinien unikać wymagań, które nie mają uzasadnienia w charakterze pracy i prowadzą do nierównego traktowania kandydatów.

Pamiętaj:

Oceniane powinny być przede wszystkim Twoje kwalifikacje, doświadczenie i możliwość wykonywania danej pracy.

6. Wynagrodzenie – ile powinienś otrzymać?

Od 1 stycznia 2026 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi:
4 806 zł brutto miesięcznie

Dla określonych umów cywilnoprawnych obowiązuje również minimalna stawka godzinowa:

31,40 zł brutto za godzinę

Są to wartości obowiązujące w 2026 roku. **Brutto** oznacza kwotę przed odliczeniem podatków i składek. Kwota, która trafia na konto pracownika, jest niższa.

7. Mobbing

Nowe przepisy antymobbingowe zostały uchwalone i ogłoszone w 2026 r., ale zaczną obowiązywać 5 listopada 2026 r. Nowa definicja koncentruje się na pojęciu: **uporczywego nękania pracownika**. Nie będzie już konieczne wykazywanie wszystkich elementów wymaganych przez dotychczasową definicję, w szczególności określonych skutków psychicznych czy zaniżonej oceny przydatności zawodowej.

Nowe przepisy wskazują, że zachowania mobbingowe mogą być:

1. fizyczne,
2. werbalne,
3. pozawerbalne,

i mogą pochodzić nie tylko od przełożonego, lecz także np. od współpracownika, podwładnego lub grupy osób.

Co może być przykładem mobbingu?

Ustawa wskazuje m.in.:

- upokarzanie,
- uwłaczanie,
- zastraszanie,
- nieuzasadnioną krytykę,
- ośmieszanie,
- utrudnianie wykonywania obowiązków,
- izolowanie pracownika lub eliminowanie go z zespołu.

Pracodawca będzie miał większy obowiązek zapobiegania mobbingowi. Zmiana nie dotyczy tylko samej definicji. Pracodawca będzie zobowiązany do systematycznego przeciwdziałania mobbingowi poprzez:

PREWENCJĘ → WYKRYWANIE → REAGOWANIE I NAPRAWIANIE SKUTKÓW.

Pracodawcy zatrudniający **co najmniej 10 osób** będą musieli określić odpowiednie reguły, procedury i częstotliwość działań antymobbingowych, jeżeli nie wynikają one już z układu zbiorowego lub regulaminu pracy. Na dostosowanie regulacji wewnętrznych pracodawcy będą mieli czas do **5 maja 2027 r.**

Większa ochrona i wyższe zadośćuczynienie

Nowelizacja zmienia również zasady dotyczące odpowiedzialności za mobbing i dyskryminację. W przypadku mobbingu minimalna wysokość zadośćuczynienia została podniesiona do **sześciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę**. Zmiany obejmują również przepisy dotyczące dyskryminacji. Wprowadzono m.in. pojęcia **dyskryminacji przez skojarzenie** oraz **dyskryminacji przez założenie**.

8. Państwowa Inspekcja Pracy – nowe, znacznie silniejsze narzędzia

---

8 lipca 2026 r. weszła w życie reforma Państwowej Inspekcji Pracy.

Jej szczególnie ważnym elementem jest walka z sytuacjami, w których praca faktycznie wykonywana jest w warunkach charakterystycznych dla

stosunku pracy, ale formalnie została „opakowana” w umowę cywilnoprawną, np. zlecenie lub B2B.

Co może zrobić PIP?

W określonych przypadkach inspektor może wydać polecenie usunięcia naruszenia. Jeżeli zostanie stwierdzone, że sposób wykonywania pracy spełnia przesłanki stosunku pracy, a nieprawidłowość nie zostanie usunięta, **okręgowy inspektor pracy może wydać decyzję administracyjną stwierdzającą istnienie stosunku pracy**. Od takiej decyzji przysługuje droga odwoławcza do sądu pracy.

Bardzo ważne:

Reforma **nie oznacza, że każda umowa B2B czy każda umowa zlecenia może zostać automatycznie zamieniona na umowę o pracę**.

Nie zmieniła się sama definicja stosunku pracy. PIP otrzymała natomiast skuteczniejsze narzędzia do reagowania wtedy, gdy rzeczywisty sposób wykonywania pracy wskazuje na stosunek pracy.

Dodatkowe możliwości PIP

Reforma zwiększa również możliwości analityczne i dostęp do danych, m.in. poprzez współpracę z innymi instytucjami. Ma to ułatwić typowanie podmiotów, w których istnieje większe ryzyko naruszeń prawa pracy.

Dla pracownika oznacza to wzmocnienie ochrony przed obchodzeniem przepisów prawa pracy poprzez niewłaściwe stosowanie umów cywilnoprawnych.

Podsumowanie

W 2026 roku warto więc sprawdzić:

- **STAŻ PRACY:** Czy uwzględniono Twoje wcześniejsze zlecenia, działalność gospodarczą i inne okresy objęte nowymi przepisami?
- **WYNAGRODZENIE:** Czy podczas rekrutacji otrzymałeś informację o proponowanym wynagrodzeniu?
- **FORMA ZATRUDNIENIA:** Czy sposób, w jaki faktycznie wykonujesz pracę, odpowiada rodzajowi umowy, którą zawarłeś?
- **MOBBING:** Czy w Twoim miejscu pracy istnieją procedury przeciwdziałania mobbingowi i czy wiesz, gdzie zgłosić problem?
- **DYSKRYMINACJA:** Czy jesteś traktowany na równych zasadach i według obiektywnych kryteriów?

Najważniejsze daty – 2026

Data	Co się zmienia?
1 stycznia 2026	Nowe zasady stażu pracy w sektorze finansów publicznych
1 maja 2026	Nowe zasady stażu pracy u pozostałych pracodawców
8 lipca 2026	Nowe uprawnienia Państwowej Inspekcji Pracy
5 listopada 2026	Wejście w życie nowych przepisów dotyczących mobbingu i dyskryminacji

Stowarzyszenie Na rzecz Poradnictwa Obywatelskiego DOGMA - informacje

Stowarzyszenie „DOGMA” od ponad 20 lat prowadzi działalność poradniczą na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i będących w trudnej sytuacji życiowej.

Nasza organizacja od 2016 roku realizuje zadania wynikające z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej i posiada Certyfikat dla organizatorów placówek poradniczych dot. Modelu Wsparcia dla Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego, wyd. dnia 12.01.2014 r. przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych.

W Punktach bezpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego powierzonych naszemu Stowarzyszeniu zyskaliśmy zaufanie klientów i opinię, że porady są przez nas prowadzone profesjonalnie, rzetelnie i z dużym wyczuciem.

Każda rozwiązana sprawa to nie tylko kolejny „numer klienta” w statystykach. To przede wszystkim problem, a nierzadko życiowy dramat człowieka, którego nie opuszcza poczucie bezsilności i bezradności; człowieka, któremu próbujemy pomóc w znalezieniu wyjścia z jego trudnej sytuacji. Staramy się pokazać, jak wielka siła drzemie w nim samym i jak wiele od niego zależy.

PUNKTY NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ NA TERENIE KATOWIC PROWADZONE PRZES STOWARZYSZENIE "DOGMA"

- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 3 MOPS, ul. Oblatów 24
- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 5 MOPS, ul. Dębowa 16c
- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 2 MOPS, ul. Warszawska 42

Porady są udzielane od poniedziałku do piątku w godz. 16.00 - 20.00.

PUNKTY NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO NA TERENIE KATOWIC PROWADZONE PRZES STOWARZYSZENIE "DOGMA"

- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 MOPS, ul. Krakowska 138
- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 MOPS, ul. Łętowskiego 6a
- Centrum Rehabilitacji Społecznej MOPS, ul. Wojewódzka 23

Porady są udzielane od poniedziałku do piątku w godz. 16.00 - 20.00.

INNE PUNKTY NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ I MEDIACJI W KATOWICACH

- Miejska Izba Wyrzeźwien w Katowicach, ul. Macieja 10

Poniedziałek - piątek: 16.00 - 20.00

- Przychodnia nr 13 "Moja Przychodnia", ul. Ordona 3

Poniedziałek - piątek: 8.00 - 12.00

- Dom Kultury na Witosa przy ul. Kwiatkowskiego 32

Poniedziałek - piątek: 13.00 - 17.00

- Miejski Dom Kultury w Katowicach, ul. Hallera 28

Poniedziałek - piątek: 11.00 - 15.00

- Miejski Dom Kultury w Katowicach, ul. Markiefki 44a

Poniedziałek - piątek: 9.00 - 13.00

ZAPISY NA PORADY

- telefonicznie pod nr tel. **32 259-37-36** w godzinach pracy urzędu lub
- elektronicznie poprzez stronę <https://zapisy-np.ms.gov.pl/>

Ministerstwo
Sprawiedliwości

Zadanie publiczne jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej
i realizowane jest w oparciu o środki otrzymane z budżetu państwa